

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики та математичних методів в економіці

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності

051 Економіка

за освітньою програмою

Бізнес-економіка та аналітика

на тему: «Оцінка перспектив розвитку криптовалютного ринку»

Виконавець:

студент 44 гр факультету ЕУП

Двояковський Артем

Олександрович

_____ підпис

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук , доцент

Ольвінська Юлія Олегівна

_____ підпис

ОДЕСА - 2025

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми полягає в тому, що ринок криптовалют в Україні є найпрогресуючим. Однак такий стрімкий прогрес відкриває нові труднощі у вигляді браку інформації та недостатнього аналізу сегментів економіки. Неминуча цифрова трансформація а також прийняття Закону України «Про віртуальні активи» спонукає розглядати створення аналітичної моделі, яка дозволить проаналізувати перспективи та ризики криптовалютного ринку, його поведінку, а також запропонувати моделі регулювання в дуже непростий для України час.

Мета дослідження - Повний аналіз криптовалютного ринку в Україні, а також пошук оптимальної моделі його регулювання на основі різних аналітичних індикаторів і методів.

Завдання дослідження:

- описати криптовалютний ринок як економічний феномен;
- дослідити можливість використання міжнародного досвіду регуляції криптовалют в Україні;
- проаналізувати оцінку криптовалютного ринку через різні аналітичні методи та зробити фокус на ключових індикаторах;
- запропонувати економічну модель використання аналітики у регулюванні криптовалютного ринку;
- обґрунтувати рекомендації на базі аналітики щодо імплементації аналітичної моделі у державну політику України.

Об'єкт дослідження – Криптовалютний ринок як прогресуючий економічний феномен в умовах цифрової трансформації.

Предмет дослідження – Аналітичні індикатори та механізми державної політики у сфері регулювання криптовалютного ринку.

Методи дослідження Системний підхід, порівняльний аналіз, статистичне моделювання, кейс-метод, аналіз нормативно-правової бази.

Інформаційна база дослідження

- Звіти міжнародних організацій (OECD, FATF);
- Аналітика Chainalysis;
- Дані CoinMarketCap, CryptoCompare, Megasri, nomics, CoinTelegraph;
- Нормативно-правові акти України, зокрема Закон «Про віртуальні активи»;
- Наукові статті та публікації у фахових виданнях;
- Власна аналітика та статистичні дані.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (30 найменувань) та 1 додатка. Загальний обсяг роботи становить 98 сторінок. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 3 таблиці, 5 графіків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Крипторинок як економічне новоутворення: від маргінальної ідеї до глобальної трансформації» розглянуто та детально досліджено криптовалютний ринок, а також розкритий розвиток від його створення як експериментального проекту до формування самостійної фінансової екосистеми нового покоління. Також простежені і проаналізовані повний шлях від появи Bitcoin у 2008 році як аналогу банківської системи до сучасних децентралізованих фінансових структур (DeFi), які кардинально вплинули на традиційні фінансові моделі та інститути, а також змінили логіку взаємодії між учасниками фінансового ринку.

У другому розділі «Крипторинок України: стан, ризики і державна політика» досліджено сучасний стан криптовалютного ринку України, інфраструктуру та специфіку існування та розвитку в умовах відсутності регуляції на законодавчому рівні. Визначено, що більшість фінансових операцій з криптоактивами здійснюється напівлегально або зовсім нелегально, що погрожує економічній безпеці України. Саме тому запропоновано варіанти інтеграції криптовалюти та цифрових активів в легальну економіку, враховуючи специфіку українського ринку та міжнародний досвід.

У третьому розділі «Регуляторна модель крипторинку: стратегічний підхід для України» обґрунтовано концепцію регуляторної моделі для криптовалютного ринку України, яка поєднує різні компоненти, серед яких: інституційні, технологічні та етичні. Запропонована модель передбачає створення та використання цифрових інструментів моніторингу та цифрової безпеки, створення належних умов та податкових стимулів для криптостартапів, а також формування механізмів ризик-орієнтованого контролю за транзакціями. Основний акцент робиться на створенні інтегрованої системи взаємодії між державою, бізнесом та громадянськістю, що дозволить зменшити рівень тіньового обігу криптоактивів та забезпечити стабільний та прибутковий розвиток галузі.

ВИСНОВКИ

Отже, у ході проведеного дослідження встановлено, що криптовалютний ринок в Україні функціонує в умовах відсутності узгодженого нормативного поля, що призводить до системної тінізації обігу, фрагментарного характеру інфраструктурних рішень, слабкої координації між державними органами та низького рівня інституційної інтеграції до глобальних цифрових стандартів. Разом із тим, наявний стан ринку не слід розглядати виключно як проблему, адже він створює низку передумов для формування нової моделі регулювання, що відповідає сучасним трансформаційним тенденціям і може слугувати основою для довгострокової цифрової модернізації державного управління.

Результати теоретичного аналізу засвідчили, що криптовалюти є самостійним економічним феноменом, який поєднує властивості активів, засобів обміну та інструментів збереження вартості, але функціонує поза юрисдикційною прив'язаністю. Визначено основні типи криптоактивів, їхню роль у формуванні нових фінансових відносин та особливості капіталізації в умовах децентралізації. Проаналізовано межі застосування класичних макроекономічних підходів і доведено необхідність використання цифрових інструментів аналізу, що поєднують аналітичні, правові та інституційні параметри.

Порівняльна характеристика міжнародних підходів до регулювання ринку криптовалют дозволила окреслити типові стратегії втручання держав — від заборонних до інноваційно-ліцензійних. Встановлено, що успішність реалізації таких моделей зумовлена не лише політичними пріоритетами, а й наявністю ефективної міжінституційної взаємодії, адаптованої нормативної бази та гнучких механізмів реагування на зміни середовища. Виокремлено чинники, що забезпечують стабільність регуляторного поля, зокрема технічна інтегрованість, прозорість процедур верифікації, доступ до ринкової аналітики та формалізованість нагляду.

У межах дослідження здійснено комплексну оцінку стану крипторинку України за чотирма ключовими індикаторами: обсягом ринкової капіталізації, рівнем тіньового обігу, обсягом щоденних транзакцій та участю в глобальному хешрейті. Встановлено, що переважна частина ринку функціонує поза межами правового поля, що супроводжується недоступністю статистичних даних, відсутністю централізованої системи моніторингу та невизначеністю правового статусу учасників ринку. Попри це, виявлено потенціал формалізації через легалізацію інфраструктури, стандартизацію механізмів транзакційного обліку та залучення незалежних аналітичних центрів.

Авторська модель регулювання, запропонована у межах дипломної роботи, базується на поєднанні цифрових інструментів блокчейн-аналітики, інтерфейсів прикладного програмування (API) біржових платформ, систем цифрової ідентифікації користувачів та механізмів децентралізованої перевірки транзакцій. Концептуальним ядром моделі є міжвідомча координація дій органів виконавчої влади, зокрема Міністерства цифрової трансформації, НБУ, ДПС, Служби фінансового моніторингу, Міністерства оборони, Міністерства енергетики, Міністерства економіки, а також Національної поліції. Визначено функціональні ролі кожного з учасників, алгоритм обміну інформацією та протоколи реагування на порушення.

Обґрунтовано очікувані результати впровадження моделі в короткостроковому та середньостроковому періоді. Йдеться, зокрема, про зменшення частки тіньового обігу, зростання ринкової капіталізації за рахунок інтеграції в правове поле, підвищення операційної прозорості та участь України у формуванні регіонального хабу цифрових фінансових рішень. Проаналізовано ризики впровадження, зокрема технічного, інституційного та політичного характеру, а також ідентифіковано можливості їх пом'якшення через інвестиції в цифрову освіту, розвиток інфраструктури та підтримку з боку міжнародних партнерів.

У процесі дослідження доведено:

- що криптовалютні активи можуть стати інструментом економічного розвитку за умови інтеграції в регуляторну рамку;
- що формування національної системи моніторингу є необхідною передумовою прозорого функціонування ринку;
- що потенціал експорту технологічних рішень у сфері криптовалют є реальним за умов інституційного забезпечення;
- що держава має трансформувати власну регуляторну функцію у напрямі стратегічного архітектурного планування;

– що участь наукової спільноти у формуванні ціннісного ядра цифрового регулювання є ключовою умовою його легітимності.

Окремої уваги заслуговує той факт, що основні висновки, сформульовані у межах проведеного дослідження, концептуально збігаються з візійним підходом, викладеним у щорічному листі до інвесторів, підготовленому у 2025 році генеральним директором компанії BlackRock — Ларрі Фінком, одним із найвпливовіших фінансових стратегів сучасності. У зазначеному документі, що традиційно розглядається як програмний орієнтир для глобальної фінансової індустрії, наголошується на системному перегляді принципів функціонування ринків: пріоритет надається не контролю, а передбачуваності; не централізації, а мережевій взаємодії; не виключно прибутковості, а технологічно верифікованій довірі.

У наданій дипломній роботі акцентовано увагу на необхідності переходу до регуляторних систем нового типу, що ґрунтуються на відкритих протоколах, цифровій ідентифікації, децентралізованій перевірці операцій та забезпеченні нормативної прозорості через алгоритмізовану звітність. Запропоновані в авторській моделі елементи — блокчейн-аналітика, API біржових систем, цифрова інтеграція суб'єктів ринку — демонструють відповідність цим вимогам та підтверджують потенціал вітчизняного підходу до формування цифрово керованого середовища на макроекономічному рівні.

Узагальнюючи результати дослідження, доцільно констатувати, що запропонована регуляторна модель не лише враховує поточні дисфункції національного крипторинку, але й орієнтована на реалізацію підходів, які у світовій практиці вже розглядаються як визначальні. Це забезпечує її стратегічну релевантність, а також дозволяє розглядати Україну як потенційного активного учасника процесу формування цифрової нормативної інфраструктури — не в позиції адаптації, а в позиції ініціативного проєктування.

АНОТАЦІЯ

Двояковський А.О «Оцінка перспектив розвитку криптовалютного ринку»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 051 «Економіка» за освітньою програмою «Бізнес-економіка та аналітика»

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2025.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є криптовалютий ринок України як частина глобальної економічної екосистеми.

Дипломна робота присвячена комплексному аналізу міжнародного досвіду взаємодії та регуляції криптовалют на прикладах-кейсах різних країн світу. Розкритий потенціал та перспективи імплементації криптовалюти в українську економіку. Завдяки статистичним методам оцінений стан криптовалютного ринку, сучасні проблеми і можливі ризики, зазначена роль криптовалюти у перспективах розвитку економіки України. Окрему увагу приділено пропозиціям по регулюванню та оподаткуванню, які позитивно вплинуть на економічний та соціальний розвиток України.

Ключові слова: криптовалюта в Україні, Регулювання криптовалют, Блокчейн, віртуальні активи, економічна політика, ефективність, тіньовий ринок, інновації, Україна.

ANNOTATION

Dvoiakovskiyi A. «Assessment of the prospects for the development of the cryptocurrency market»

Qualifying work for obtaining an educational bachelor's degree in special
051 «Economics»

for the educational program «Business Economics and Analytics»

Odesa National University of Economics. – Odesa, 2025.

The bachelor's thesis consists of three chapters. The object of the research is the cryptocurrency market in Ukraine as part of the global economic ecosystem.

The thesis is dedicated to a comprehensive analysis of international experience in the interaction and regulation of cryptocurrencies, illustrated by case studies from various countries. The potential and prospects of implementing cryptocurrency into the Ukrainian economy are explored. Using statistical methods, the state of the cryptocurrency market for 2025 is assessed, along with current issues and possible risks, while the role of cryptocurrency in the future development of Ukraine's economy is highlighted. Special attention is given to proposals on regulation and taxation, which will positively influence Ukraine's economic and social development.

Keywords: cryptocurrency in Ukraine, cryptocurrency regulation, blockchain, virtual assets, economic policy, efficiency, shadow market, innovations, Ukraine

